

Československý týdeník - Evropské vydání Tschechoslovakische Wochenzeitung - Europäische Ausgabe

AMERICKÉ LISTY: Vychází každý pátek • Vydává a tiskne: Universum
Sokol Publ. • Vedoucí redaktor: Josef Martínek • Evropský redaktor:
Miroslav Fišera • Adresa redakce: AL, Postfach 3, 8027 Zürich
Roční předplatné S. Fr. 50.00.

AMERICKÉ LISTY: Erscheint jeden Freitag • Herausgeber: Universum
Sokol Publ. Chefredakteur: Josef Martínek • Redakteur für Europa:
Miroslav Fišera • Anschrift der Redaktion: AL, Postfach 3,
8027 Zürich • Abonnement: S. Fr. 50.00. (jährlich).

GEGRÜNDET 1874 (New York's Listy) • MONTAG, den 24. MÄRZ 1975 • POSTFACH, 3 8027 ZÜRICH (SCHWEIZ) Nr. 12. • PREIS S. FR. 1.00

Korupce jako součást života

Soudruh docent Tibor Remiš z lékařské fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě napsal v Rudém právu, že korupce je jedním z nešvarů typickým pro buržoasní společnost, který v socialismu musí být vymýcen. Kdybych ještě žil v Československu, tak bych rozhořčený výpad soudruha docenta Remíše proti korupci považoval za nemístný vtíp. Každý československý občan přece ze svých vlastních zkušeností ví, že korupce, v malém i ve velkém, je nedílnou součástí všedního dne, nedělí i ostatních svátků.

Mám dokonce podezření, že korupce představuje v Československu jedinou síru, v níž lze ještě uplatnit vrozenou lidskou tvořivost. Fantazii a jadrný humor. Z vlastní zkušenosti vím, že v případech, kdy jsem automechanikovi, lékaři, prodávateli nebo opraváři podstrkoval tuzér, jsme si oba uvědomili, že se mezi námi vytváří cosi jako hřejivý pocit vzájemné solidarity, či snad vědomí společné páchaného trestného činu, který nás sblíží. Jedné bakiš a tuzér dokázal rozbořit hráze, které mezi nás kdosi tajně postavil. Tuzér, to je v Československu větvička čerstvé modře, kterou občan dává najevo, že hodlá vzbudit obyčejný lidský zájem, cit a porozumění pro strasti, které elegantní moc ignoruje. Bomboniéra pro lékařku — dváčka pro opraváře aut, láhvinka pro řezníka, který vám schová játra na neděli, to jsou jediné signály, které může občan, aniž by se obával, že je pozorován, vyslat. V Československu dochází k zvláštnosti, která je však zde na Západě už za-

pomenuta: Ten, kdo podplácí, je rád, že našel někoho, keho může podplatit. A podplacený si je vědom, že činí něco nedůstojného a špatného, trochu se stydí, a proto téměř vždy v rámci svých možností odvede kvalitní protislužbu, mnohdy vysoko překračující částku, kterou byl "podplacen."

Tuzéry a úplatky všeho druhu sehrávají však také významnou úlohu v plánování a v národohospodářství. Když už i vyšší stranické úřady jsou zcela bezmocné a nedokážou sehnat materiál nebo náhradní díly, přicházejí na scénu nenápadný nákupci a plánovači, oba vybavení aktivitami tajemného obsahu a financemi ze záhadných fondů — a ejhle. Zázrak. Úzkoprofilový materiál je po jedné nůžce na skladě, náhradní díly se také najdou — a plán je zachráněn.

Za korunu navíc, kterou přidáte ženě u čerpadla, se na vás pěkně usměje, ač jinak se mračí.

Několik drobných mincí, kytiček, bomboniéra, láhvinka rumu nebo vzájemné výhody uhlodí rázem cestičky, proteplí nejeden lidský vztah, který by jinak v mrazivé atmosféře znormalizované země bidně zahynul. Musím také soudruhu docentu Remišovi sdělit, že tady na Západě, ve společnosti — kterou kvalifikuje jako buržoasní a úplatkářskou, bakiš a tuzér už téměř neznají. Za sedm měsíců, kdy žiji v Mnichově, jsem ani jednou nedal tuzér a přece všechny služby, kterých samozřejmě v bohaté míře využívám, fungují přesně, spolehlivě a kvalitně. Kdybych třeba automechanikovi, který mi občas opraví auto, promaže spodek, vymění olej, přitáhne spojku, vymění pneumatiky nabídl jako úplatek v Československu obvyklou láhvinku rumu, tak by si o mně myslel, že jsem se zbláznil.

A kdyby v Československu nastaly skutečné časy tak zlé a lidé by si už nevěřili a nepodstrkovali si navzájem tuzéry, pak věřím, že by se tam žilo smutněji a dokonce ještě obtížněji, než teď.

Ota Filip

Azijská agonie

Někdy je třeba velké představivosti k tomu, abychom se vžili do událostí, odehrávajících se na opačném konci světa. Vláda Jižního Vietnamu oznámila, že se vzdává dvou, tří, čtyř provincií (a v době naší uzávěrky patrně ještě páté), protože je není schopna bránit před nepřitelem. V sousední Kambodži je situace kritická. Ve Spojených státech prezident Ford činí, co může, aby zajistil pro Kambodžu vojenskou a další pomoc. Užívá k tomu argumentů rozumových i patetických. Studentům university Notre Dame v Indianě řekl: "V hloubce svého srdce každý Američan ví, že nemůžeme opustit ty, kdož jsou v nebezpečí. Ví, že kdykoli se kdekoli ozve zvonek svobody, volá nás..." "Destalo se mu od studentů bouřlivého potlesku.

Řekl také, že otázka Kambodže se přímo dotýká bezpečnosti Spojených národů. Mnozí komentátoři, mnozí členové kongresu a mnozí Američané se diví: kde je tu souvislost?

Ta souvislost není nejasná. Thajská a filipínská vláda hodlají zrevivovat své vztahy ke Spojeným státům. Jsou to spřátelené, spojenecké země a jejich důvěra v ame-

rické slovo, v americký slib je otřesena. Ve vzduchu visí termín: věrolomnost.

Ale je tu ještě, nám exulantům obzvlášť pochopitelný důvod, proč by Amerika měla Kambodži pomoci, důsledně se ozvat na "volání zvonu svobody". Vykližovat pozice rovná se otevírat komunismu dveře, dávat mu tické pozvání ke vstupu. V tom ohledu je opačný konec světa — Jižní Vietnam —

Kambodža, nebezpečná, hrozivě blízko. Slabost demokracie, jak správně nahlédl už Lenin, je v její demokratičnosti. Diskuse o pomoci, nahrává totalitě, poskytuje jí čas...

Nenapadá nám nic optimistického nad dnešním obrazem jihovýchodní Asie. Napak nás napadá krutá otázka: kam budou jednou z Ameriky emigrovat naši vnučkové?

Telegraficky ze světa

Portugalská Revoluční rada zestátnila banky a pojišťovny. • Už druhou devaluaci brazilského cruzeira, ohlásila brazilská ústřední banka. • Členy mise OSN pro pomoc obyvatelům Kapverdských ostrovů byli jmenováni zástupci ČSSR, Mali, Sýrie, Trinidadu a Tobagu. • Francouzský premiér Jacques Chirac je na oficiální návštěvě v Sovětském svazu. • Diplomatické styky na úrovni velvyslanectví navázaly Lybická arabská republika a prozatímní revoluční vláda Jižního Vietnamu (!) • Josif Broz-Tito byl nedávno oficiálně v Polsku.

Počátkem dubna přijede do SSSR na pozvání sovětské vlády předseda svazové vykonávací rady Jugoslávie Džemal Bičedić. • Vlády Kataru a Kuvajtu oznámily, že zastavují veškeré valutové operace. Děje se tak v souvislosti s rozhodnutím Saúdské Arábie revalvovat svou měnu — rijál. • Siamská dvojčata — děvčátka, narozená se srostlými lebkami se podařilo rozdělit francouzským chirurgům. Operace, provedená loni v červenci byla dosud utajována. Ted' se dívky představily — v pořádku a roztomilě, novinářům v Paříži. •

O VDĚČNOSTI

sel, jimiž se vybičovávali e-moce...

Nechci pomleuvat sladké trnutí z prvních poválečných promenád, při nichž rachot a blýskání za obzorem mohlo být způsobeno už jen jarní bouřkou. Nechci upřít dějinám jedinou slzu úlevy a záchranného štěstí, s nímiž na kost vyhlubil vázni koncentračních táborů vítali vojáky, kteří jim otevřeli bránu do svobody. A nechci zapřít ani svou vlastní opojnou radost, kterou jsem na žilkovské barikádě, s mrtvým kamarádem vedle sebe pocítil z toho — že "přišli včas", jak to za stovky a tisíce takových chlapců vyslovil básník. Mám zato, že nikoli navzdory tomu, ale právě proto, z věrnosti k nesporné autenticitě toho pro-

žitku, který určil citění, myšlení a posléze i praktický "životní běh" možná tři generací, je třeba říci o všech těch věcech a událostech pravdu, a to pravdu celou. Předně o tom, co tu bylo poraženo, zda to bylo poraženo vskutku, a komu patří vítězství. — Rozsáhlost pohrom podminila všeobecné vědomí, že válka je zlá a ošklivá věc, i realistický názor, že když jde do nejužšího, je při tom nakonec méně hrůzství než smrtelné úzkosti nevinných obětí. Jestliže se však v tomto století vůbec někdy bojovalo za princip, za hodnotu a proti očividnému zlu, bylo to právě ve druhé světové válce.

Humanitní etos neovládal pouze ministerstva propa-

(Pokrač. na str. 7)

Snadnější podmínky

Po celé řadě měsíců, kdy Velká Británie jednak uvažovala, zda má či nemá zůstat v Evropském hospodářském trhu a jednak se snažila o přijatelnější podmínky své přítomnosti v něm, konečně došlo k jakési dohodě: Anglie zůstává a získává některé úlevy, především nižší platební rozpočet.

O ČESKOSLOVENSKU

Dubček o dnešku

Nedávno přinesl západní tisk zprávy o tom, že loni před vánocemi poslal Alexander Dubček vedení KSČ dopis, v němž provedl obsáhlý rozbor vnitropolitické situace v zemi a podrobil ostré kritice nynější stav ve všech oblastech společenského života. Podle citovaných zpráv Dubček tvrdí, že podnes nebyl vyřešen žádný z problémů, které charakterisovaly období vlády Antonína Novotného, a že se v KSČ vytvořil znovu režim osobní moci, který likviduje všechna občanská práva a svobody.

Nedostatek

Praze schází několik tisíc čtverečních metrů prodejní plochy. Výstavba jde velmi zvolna. Nedávno tam otevřeli obchodní dům Kotva. Je pěkný, ale jeho stavba trvala řadu let. Teď se začalo s výstavbou dalšího pražského obchodního domu. Jde o přístavbu na Národní třídě. Obchodní dům se bude jmenovat Máj.

Dobré jméno

V podniku Somet v Teplicích vyrábějí mimo jiné automaty na třídění kulíkových ložisek. Jejich dokonalost doznala uznání i na Západě: kupují je v Japonsku. Spojených státech amerických, Velké Británii a Německé spolkové republice. V letošním roce jich Somet vyexpeduje na padesát také do zemí Rady vzájemné hospodářské pomoci, tedy do SSSR a satelitům.

První československý

průmyslový robot, na kterém se současně době provádějí ověřovací zkoušky vyvinul společně Výzkumný ústav svářecích strojů v Brně, Výzkumný ústav strojírenské technologie a ekonomie v Praze a brněnské MEZ. K vývoji tohoto robota vedla nutnost usnadnit, případně úplně nahradit těžkou fyzickou práci kovářů a lisářů v čs. průmyslových podnicích. Robot dokáže s větší přesností než člověk vykonat sled pracovních úkolů a zajišťuje se automaticky na zvoleném místě a na požadovanou dobu. Umožňuje prostorovou manipulaci s předměty až do váhy 40 kg.

Stanicemi prvního úseku metra

proudí od leňského května denně spousty cestujících. Šestého března o půl šesté ráno tu "zachytí-li" padesátimiliónového. Byla jím dělnice Ludmila Klivanová. Jezdí metrem denně ze stanice Sokolovská a tento způsob dopravy ji každý den ušetří půl hodiny času.

Přes 300 titulů

zahraniční lékařské literatury je pro zájemce k dispozici na předělní výstavě ve středisku technické literatury ve Spálené ulici v Praze. Vystavené knihy představují průřez ediční činnosti nejznámějších odborných nakladatelství ze zemí Varšavského paktu, ale i Anglie, Spojených států, Francie a Švýcarska.

Matka tří holčiček

ze čtyř, které se jí narodily 24. ledna v Praze, je již natolik zdráva, že mohla být propuštěna z nemocnice. Stav tří děvčátek (čtvrté zemřelo na dýchací potíže) je velmi dobrý. Národní výbor v Benešově poskytne Vladimíře Liškové z Votic zdravotní sestru a pro kojence veškerou výbavu.

Diamantový monopol

Československo je šestým státem na světě, který v průmyslu používá syntetických diamantů. Zavedl je do výroby už v roce 1968. Jejich výroba je tak obtížná, že od té doby — to jest od roku 1966 — žádný další stát s jejich produkcí nezapočal. V Československu je monopolním výrobcem syntetických diamantů šumperský Pramet. Letos jich tu vyrobí 750.000 karátů (pět karátů se rovná jeden gram), což z 80. procent pokryje československou potřebu.

Holand'ani v Praze

Za účelem konzultací s federálním ministerstvem zahraničních věcí přijela do Prahy — jak se dovídáme z čs. tisku — delegace nizozemského ministerstva zahraničních věcí vedená velvyslancem Hugo Scheeltmou. Rozhovory se týkaly bilaterálních otázek a problémů evropské bezpečnosti.

Stranické řízení češtiny

Spor o cizí slova, jejich přejímání — správné používání, případně i výslovnost je mezi jazykovědci běžný od nepaměti a týká se všech jazyků, nejen češtiny. Proti přehnanému sklonu nahrazovat za každou cenu i vžitě mezinárodní výrazy neobvyklými a většinou umělými domáckými názvy stojí stanovisko rozumně přejímat cizí slova do mateřštiny, je-li pro to zvláštní oprávnění, jestliže se bud' plně vžila — anebo — což se také stává, nemáme-li v mateřštině výraz přesně odpovídající. Budeme však jistě všichni souhlasit, že nadměrné a hlavně zbytečné používání cizích slov je hrubou chybou, působí naduté a nadřazeně.

Do boje proti cizím slovům v naší řeči vytahují však čas od času také brusíci víc než podivní. Neobvykle dojemnou starostlivost o čistotu jazyka projevují tu a tam náhle i soudruzi ze zdravého jádra. Kozel si náhle hraje na zahradníka, přičemž z jeho rozhořčení až nápadně vykukuje jiné cizí sousloví — primitivní politická agitace.

Neboť v dějinách české řeči, psaného i mluveného slova, patří právě období po roce 1948 k těm nejmutnějším. Učitelům češtiny budou jednou sloužit úvodníky Rudého práva, stranická bantýrka funkcionářských projevů, tiskovin a dokumentů, jako otřesný příklad žákům, co vše bylo možno ochudit, znetvořit a zpotvořit z krásného a bohatého jazyka, z řeči Němcové a Havlíčka, Čapka a Vančury. Nejde jen o cizí slova, kterých v této stranické spíš číhání než češtině je a byla přemíra, nad to víc než nevhodně použitých, lýká se to i mizerné mluvnice, nesmyslných souvětí, celého toho křečovitého slohu, po stránce významoslovné pak až neuvěřitelného matení pojmů. To v této éře u nás strana a vláda vypěstovala a nadále pěstuje místo českého projevu obludnost fráží. Český jazykovědec to může právem nazvat — zatím alespoň v soukromí — nejhorší češtinou našeho století.

A tu se přece jen ozvou na obranu mateřštiny nářky, a to právě ve stranickém týdeníku Tribuna. To snad, aby směšnost situace byla výmluvná, neboť právě z hlavně o této Tribuně platí, co jsme o trvajícím znetvo-

řování češtiny řekli. Kupodivu, autoři oněch řádků si však nestěžují na nízkou úroveň jazyka v tomto listu, nýbrž na jazyk anglický. Rozěklají je anglické názvy různých hudebních skupin, móda jistě snad dost zbytečná, která však sotva ohrožuje podstatu češtiny. Rozěklají je anglické názvy různých českých výrobků, ačkoliv je zřejmé, že výrobce počítá také s jejich uplatněním při vývozu. Budíž, Nedávno však Václav Vydra z Prahy 6 to vzal, jak se říká, opravdu důkladně. Postěžoval si, že jistých anglických výrazů používají i sportovní reportéři, že se vžilo slovy hobby, že není — bohužel — náhrada za vikend a že se u nás prodávají konzervy s názvem lunch meat, místo, aby se to podle maďarského vzoru přeložilo na "výtečné sekané maso". Soudruh z toho usoudil, že náš život je ohrožen především angličtinou.

Obava podivná a zbytečná. Angličtina je jazykem velkých národů, jejichž vliv se přirozeně projevil v celém moderním společenském životě, v oblasti politiky, vědy, kultury i sportu. Je to dnes hlavní mezinárodní dohovorní jazyk, na příklad i v tak zvaném třetím světě a téměř do všech jazyků přešly některé výrazy původně spojené jen s anglosaským životem. Už dávno zdomácněla v češtině taková slova jako fotbal, hokej, stop, servis, ring, skútr, skeč, rum, tank, džip, hokej, puk, klub anebo džús. Důsledný soudruh Vydra by nesměl na Spartě nikdy z plna hrdla křičet ani gól — což je také anglické slovo — nýbrž přesvědčovat fanoušky, aby si stejně dobře zařvali — brankááá. Mnoho anglických slov k nám kupodivu přešlo díky bratrské pomoci sovětských soudruhů z ruštiny. I na proslulých stavbách socialismu se vyznamenávali buldozer, také u nás se objevil dispečink a soudruh dispečer a na združstevněných lánech si přímo popěvoval, zejména ústy básníků šťastných dnešků a zítřků — kombajn.

Zdá se, že v Sovětském svazu jsou na anglické výrazy mnohem méně citliví — než u nás dopisovatelé Tribuny. Úplnou samozřejmostí je kompjútér a dokonce i

dajdžest, jako název pro časopis s výběrem ukázek z jiných novin a knih.

Ale nechme už jazykovědy. O tu vlastně soudruhovi Vydrovi nešlo a jen na chvíli se mohlo zdát, že patří k potomkům těch sympatických lidí, kteří v minulém století považovali i kapesník za cizí slovo, které chtěli nahradit výrazem nesošistohloplen. Soudruh Vydra a s ním Tribuna však bojují především proti ideologické diverzi a angličtina se jim zřejmě jeví jako její nebezpečný nástroj. Zřejmě je tedy neutěšit, že je to také jazyk Shakespearův a dokonce ani, že je to jazyk velké dělnické třídy, že už Karel Marx a oní dnes také s oblibou píšou o trustech, což je jiné nenahraditelné anglické slovo. O cizí slova jako taková jim také nejde, až dosud jim nevadili různé zpořívování z ruštiny, stachanovština a šturmovština, různé ty — ismy ze sovětského politického žargonu, agitpropové, politrukové a dědopové. Pro tisíce jiných příkladů viz stranický tisk.

Soudruh Vydra a jeho prostřednictvím Tribuna se jenom podivují s jakou tolerance prý přistupují k imperialistické angličtině někteří pracovníci Ústavu pro jazyk český. Prý dokonce nabádají, abychom se nebáli cizí slova přejímat. Ústav pro jazyk český se tak přímo obviňuje z nekalé činnosti, z odporu proti krásným českým slovům a jevům jako je normalizace a konsolidace a dědop Vydra tudíž žádá, aby své rozhodné slovo řekly stranické a státní orgány. Prý raději dřív, dokud nebude pozdě. Osobně se domnívám, že už je víc než pozdě. Stranické a státní orgány řídí český jazyk už dobré čtvrt století. Ústav pro jazyk český je proti jejich zvůli bezmocný už dávno a naši mateřštinu zachraňuje snad jen vrozený smysl normálních lidí pro jazykový cit a zdravý rozum.

Karel Jezdinský

Z Polska do ČSSR

Tisíc tun pracovního prostředku "R" dodá letos do Československa polský chemický závod Pollena ve Vratislavi. Tento enzymatický prášek — vhodný i pro praní ve studené vodě, získal loni cenu na mezinárodním veletrhu Incheba v Bratislavě.

AMERICKÉ LISTY, československo-americký týdeník. — Vydává a tiskne Universum Sokol Publications, Inc., 283 Oak St., Perth Amboy, N. J. 08861. — Nevyžádané rukopisy se nevracejí. — Veškerá tisková práva vyhrazena. — Roční předplatné švýcarských Fr. 50.00 nebo ekvivalent.

AMERICKÉ LISTY, Czechoslovak-American weekly. Published and printed by Universum Sokol Publications, Inc., 283 Oak Street, Perth Amboy, N. J. 08861. — Rights of republication of all materials herein are reserved. — Yearly subscription S. Fr. 50.00 or equivalent.

ZA JIMÁTE SE O DENÍ V ČESKOSLOVENSKU? ZA JIMÁ VÁS, CO SE DĚJE VE SVĚTĚ?

Čtete anglické, německé, francouzské nebo jiné cizí jazyčné časopisy. Zjišťujete, že doba, kdy věnovaly hodně místa Československu, pomalu, ale jistě mizí. Je to škoda. Ta malá země v srdci Evropy nejenže byla, ale stále je bohatým místem světa a jeho svědomí. Podrobné informace o událostech v Československu z hlediska rámce mezinárodního dění, informace leckdy unikátní, které v žádném jiném tisku nenajdete, přináší pravidelně náš týdeník. Nemá-li vám osud bývalé vlasti lhostejný, stanete se členem Amerických Listů.

Zde odřízněte a zašlete na adresu:

AMERICKÉ LISTY,
Postfach 3, 8027 Zürich-Schweiz
Připičte se za odběratele "Amerických Listů" a předplatné zaplatíte poštovním složenkou (celoroční, pololetní, čtvrtletní). Nehodíte se škrtěte. Roční předplatné S. Fr. 50.00, pololetní S. Fr. 25.00, čtvrtletní S. Fr. 13.00 nebo německý nebo francouzský. Předplatné je možno uplatnit i šekem nebo money order.

Jméno:
Adresa:

PROČ?

Ferdinand Peroutka

II.

Mluvíli jsme zde o člunku paní Ciprisové, v němž srozumitelně — aspoň pro nás — vyložila, proč část exilu z roku 1968 je chladná k citům a ideálům národním. Uznali jsme, že rostlina na slunci a rostlina ve stínu nerostou stejně. Jak nám bylo vyloženo, mladí lidé nepoznali milou vlast, poznali ji jen jako území, které dvakrát obsadil násilnický cizinec a učinil nepřijemným. Národ je souvislost s minulostí. Jednou z prvních starostí obou cizinců bylo zkonfiskovat knihy o minulosti, dát historii na zámek. Nebudeme nikoho kritizovat za to, že nemiluje, co nepoznal. Ale nadhodili jsme otázku, zda snad někdy nehraje roli také osobní charakter. Kdyby tomu tak bylo, tu bychom si myslili: jestliže nezáleží na tom, zda národ přežije, jak velice záleží na tom, abys ty přežil? Z toho, jak nemile by na nás působil čistý egoismus sledujeme, že přes všechnu svou realistickou snahu patříme k národu povahou ideologickému. Generace se střídají, mají někdy lepší, někdy horší argumenty, někdy národ (český, francouzský, anglický) musí nebo musil se ptát, má-li přijmout ortel jedné generace.

Po konci první světové války, v letech 1919 a 1920, němečtí socialisté zuřivě kritizovali českou sociální demokracii za její ohled na národní zájem. Právili, že velká idea sociální vystoupila do popředí, a socialistové že se nesluší plípat se s otázkou národní; je jedno, říkali, bude-li přísti svět germánský nebo mongolský. Bylo lehké tak mluvit příslušníkům národa padesátimilionového — který za žádných okolností nezahyne. Podobně roku 1948, za revoluce ve Francii, Německu, Rakousku a i v Praze, mluvíli k Čechům němečtí liberálové: bude svoboda, proč tolik hovoříte o národě? Havlíček odpovídal: vy nezahynete, my také nechceme zahynout, ani, když bude svoboda.

Podle našeho ideologického dědictví, každá generace je článek v dlouhém řetězu a spravuje odkaz minulosti. Avšak část exilu praví: není řetěz, jsme sami pro sebe. My ovšem nemyslíme, že někdo si přímo přeje zániku národa. Jen někteří starost o to, aby národ žil — má-li být to starost — přenechávají jiným a nechtějí s tím nic mít. Zajímáme se o detaily. Jednak se nám zdá, že trochu tvrdohlavostí — třeba i tvrdohlavostí národní — bývá dobrou složkou charakteru. Jednak se ptáme, jak je tomu s jinými národy, mají-li také Poláci, Maďaři, Lotyš, Finové v exilu silnou složku, která vědomě směřuje k od-

národnění. Na to nedovedeme spolehlivě odpovědět. Vyprávěl nám před lety přítel — Polák — že pojal myšlenku vydat v exilu sebrané spisy Mickiewiczovy. Vypravil se do Buffala a okolí a přinesl odtamtud dvacet tisíc dolarů, prý většinou od polských dělníků. Je-li tato historka pravdivá, co by nám pravila? Váháme se ptát příliš důrazně, neboť se obáváme také odpovědi: čím vzdělanější je národ, tím chladnější jsou národní city.

Kolik let rozdílu mezi lidmi dělá novou generaci? Obvykle se počítá, že pětadvacet, třicet. Ale někdy deset, pět let, někdy i dva lidé stejného věku se hlásí k dvěma různým generacím. V exilu z roku 1968 jsou dvě skupiny, které se od sebe liší jako dvě generace. V první skupině jsou, zhruba řečeno, osovatelé Pražského jara. Paní Ciprisová správně praví, že je to skupina starších. Dedsjme: poněkud starších. Ale více záleží na tom, o co se kdo už doma staral. Myslíme, že nijak se neodchylujeme od skutečnosti, jestliže za charakteristické pro tuto skupinu pokládáme toto: Když ještě byla doma, cítila, že nalezla velký úkol a dělá památný pokus na úrovni světové důležitosti. Nebo, méně idealisticky, našla pro sebe významnou roli, byla do ní vzrušená svou činností, uvěřila — že elita snad bude vládnout, a ona bude tou elitou. Toto spíše vyhovuje názoru některých jejích kritiků. Ať však tomu bylo tak či onak, zůstává fakt, že čilou svou aktivitu přenesla do exilu a tím nebo čím způsobem přednáší českou otázku na dostupném jí mezinárodním fóru, udržuje ji na životě, pokud její síly stačí, ve Francii, Itálii, Německu, ve Švýcarech. Nevíme, jakých omylů se snad dopustí, jaké exilové choroby snad také ji přepadnou. Ale vědomě nebo nevědomě — splňuje, co Masaryk žádal: že česká otázka musí být otázkou světovou. Jde nad prostou a stále opakovanou resoluci starších exilových organizací, že český národ musí být osvobozen. Věř, že její speciální thema, sloučení socialismu se svobodou, humanitní socialismus je v zájmu světovém a že násilí z 21. srpna 1968 nemá být dovoleno toto thema navždy udušit. Je stížnost, že členové této skupiny se neúčastní činnosti už existujících exilových organizací. To může vyplývat ze skepticismu ke konservativním metodám těchto organizací, které se nezměnily od roku 1948.

V každém případě nám to aspoň vysvětluje, o čem se zajímáme: proč v exilu z roku 1968 jsou dvě sobě nepo-

dobné skupiny. Rozdíl vznikl už doma. Zatím co jedním se hlavou honí myšlenky o humanitním socialismu, druhí se tiše připravovali na čistou hospodářskou emigraci do světa, kde je nadbytek. A napadá nás: na které straně stojí ti mladí lidé, kteří vyšli do ulic odporovat dojemně slabým způsobem sovětským tankům? Tanky vzbouřily mysl, aspoň některé mysl. Spisovatel Jan Drda, který kdysi podnikl čistou hospodářskou emigraci z demokracie do komunismu — najednou hrozil na tanky pěstí a křičel: "Nedejte jim ani kapku vody."

Skupina, za níž mluví paní Ciprisová, je dokladem, jak komunismus duševně zpusťoval zemi, jak lidem bere i chuť patřit k ní. A musíme se starat, aby ani jiní trochu nepustežili. Nedávno jsme se zabývali tím faktem, že někteří myslitelé v exilu začali sepsávat kritiku, někdy zcela svévolnou, která nenechává na českém národě nic dobrého. Co komunisté začali, oni, z nějakých důvodů dodělávají. Také duševně pustoší zemi, jestliže chtějí dokázat, že v ní sídlí národ nicotný. Je vždy příčina a následek. Bezce vsí pohyby taková kritika může jen posílit chuť k odnárodnění. Neboť, proč udržovat svazky s národem tak po všech stránkách vadným, jak se tuto maluje? Jestliže mladý člověk v exilu čte takovou kritiku, cítí, že jeho ideologie odnárodnění byla zdokonalena.

Ve svém článku, jehož poctivost nepřestaneme chválit — paní Ciprisová podává nám visí, před níž otázka národní ustupuje do pozadí: mladý člověk, praví, ztratil vlast, ale připojí se k "lidskému společenství, které jde napříč věky a národy". Dostáváme se k tomu, abychom na toto odpověděli. Odpovídáme, že mladý člověk, který tak učiní, ocitne se uprostřed neobvyčejného chaosu a "lidského společenství" vášnivě rozděleného. Je dnes nejživější mezinárodní otázkou osud Izraele.

Nechť nad tím mladý člověk zkouší se přidat k lidskému společenství. Vždy ta nebo ona strana tohoto společenství ho bude obviňovat. Cestuje-li letadlem, může být unesen jednou částí lidského společenství a vzat jako rukojmí. Pravda je, že lidské společenství není spolehlivý útulek, je spíše jako oceán, v němž vlna za vlnou se valí. Jako jednotný činitel ještě neexistovalo, vždy postupovalo kupředu podle toho, co se dělo v jednotlivých národech a co vzájemné působení, dialektický vztah mezi nimi vykonal. Jestliže některý národ by o své trvání přestal pečovat, nebude lidské společenství o nic lepší, asi bu-

Lidská záležitost

V těchto dnech odmítl již po druhé spolkový úřad pro uznávání cizích uprchlíků v Německé spolkové republice žádost dvou Čechů o politický asyl. Jejich případ vzbudil velký rozruch v roce 1972, kdy byli v Německu odsouzeni pro letecké přístání. 18. dubna 1972 přinutili dva mladí horníci, Karel Doležal (30 let) a Antonín Lerch (27 let) piloty dvoumotorového letadla L140 Turbolet přistát v Norimbersku namísto v Mariánských Lázních, kam letadlo letělo v řádné lince z Prahy. Na palubě došlo k lehkému postřelení kopilota R. Pilegera, neboť jeden z únosců si mylně vyložil jeho reflexivní pohyb. V Československu vzbudil případ podrážděnou reakci a bylo oficiálně požádáno o vydání obou únosců. Po dalším únosu téhož roku, kdy byl pilot Ján Mlíčka zastřelen mladým Lubošem Adamcem (spáchal v německém vězení sebevraždu) hrozí všem únoscům v Československu trest smrti. Norimberský soud od-

soudil oba únosce v červenci 1972 k sedmi letům žaláře. V rozsudku se pravilo, že únosci nebyli v Československu ohrozeni na svobodě a že se jim tam dobře dařilo, vydělávali mezi 900 až 1500 korunami. Jejich obhájce se snažil pomoci tím, že oba udal politické důvody, např. sabotáže — letáky, poškozování rušičky a činnost v organizaci "Mickey-Maus-Club," sdružující mladé přátele přírody, která měla po okupaci pracovat ilegálně. První žádost o asyl v Německu, kde by chtěli oba horníci, původem ze Zlatých Hor zůstat, byla odmítnuta v dubnu 1973, druhá v únoru 1975. Nejvíce jim přitěžilo ohrožení pilotova života a pasazérů. Vydání nazpět nebudou v Německé spolkové republice také zůstat nemohou. Zbývá t. zv. třetí země, v úvahu přichází jen emigrace do zámoří. Z jejich dopisů psaných z vězení vyplývá zoufalost nad nechtěnou situací. Adamcova si vzal z podobného zoufalství život. Pomůže jim někdo? —vch—

de o to horší. Co je národ? Ze všech definic nejpravděpodobnější je asi tato: národ je společný osud určité části lidí na určitém místě, ať chtějí nebo nechtějí. Proč nemá národ zahynout? Ze všech důvodů asi nejsilnější je tento: poněvadž se mu nechce, poněvadž chce žít. Citovali jsme, že v letech devadesátých Gordon Schauer položil otázku: proč se neodnárodnit, proč nesplynout s národem silnějším a snad kulturně bohatším? Češi mu v podstatě odpověděli: ani nás nenaspadá. Bylo tím něco ztraceno nebo pokazeno? Jestliže někdo praví, že nejraději bude patřit k "lidskému společenství" a pracovat pro ně, odhodlává se mluvit do vzduchu. Důvod je prostý: celé lidské společenství, celý svět nejsou mu dostupný, ani neuslyší jeho šepot. Až dosud dějiny byly složené z pokroku jednotlivých národů a neúčinněji pracoval

pro celý svět, kdo tak činil v rámci svého národa. Lidé chtějí mít vliv na věci. Prakticky tak mohou učinit nejspíše v užším rámci toho, kam je narození postavilo. Každý národ podává svůj příspěvek k celkovému vývoji přidává, nebo něco ubírá.

Z článku paní Ciprisové by se mohlo zdát, že někde samostatně existuje zářivé, dokonale lidské společenství — k němuž se může přidat ten, kdo se oprostí od národa. Je možno se na to dívat také jinak. Doma se stalo, že dobytý porušil nejen zářivé, ale i jen slušné lidské společenství. Má být ortel dobytých přijat? Nebo má náš zájem o lidské společenství začít tam, kde je nám to nejbližší? Snažit se nejdříve, pokud je to možno, o obnovu lidského společenství doma, místo abychom je hledali ve světě? Nebo, při nejmenším, sympatizovat s tím?

Ferdinand Peroutka:

BUDOVÁNÍ STÁTU

se právě expeduje

Objednávám výtisků I. svazku díla Ferdinanda Peroutky Budování státu.
Přikládám šek (money order) na dolarů.
Jméno
Adresa
Podpis

Objednávám výtisků I. svazku (celkem 3 svazků) díla Ferdinanda Peroutky Budování státu.

Cena jednotlivých svazků \$6.20 včetně pošt.

Cena všech pěti svazků \$26.00 včetně pošt.

PRÍČINY A NÁSLEDKY

Vídeňské zasedání ministrů energetiky Organizace zemí vyvážejících naftu ukázalo, že i tyto země, jímž asi před rokem celý svět takřkajíc ležel u nohou, začínají teď samy pociťovat účinky poklesu konjunktury v západní Evropě. Americe a Japonsku, který samy způsobily.

Jejich předpovědi o příjmech z prodeje nafty se ukazují mylné a tuto skutečnost ještě zhoršuje pokles kursu dolaru, který je používán k výpočtu ceny nafty. Denní těžba nafty na Blízkém východě klesla v jednu na 19 a půl milionů sudů, což je o pět milionů dvě stě tisíc sudů méně než v lednu roku 74 za arabského embargo a o jeden milion tři sta tisíc sudů méně než v prosinci téhož roku. Nepřekvapuje tudíž, že se komuniké, vydané v ruském hlavním městě na závěr třídenního zasedání, ani nezmiňuje o snížení těžby. Iránský ministr vnitra Jamšid Amuzegar však řekl, že v této otázce nebylo dosaženo dohody. Vzhledem k menšímu odbytu a k velkým závazkům v souvislosti s rozvojovými projekty je zřejmé, že si členové této organizace nemohou dovolit omezit těžbu ropy. K žádnému závěru nedospěly tyto země ani v otázce, zda má organizace nadále používat dolar jako měnu pro výpočet cen nafty, či zda má uplatnit některou jinou metodu. Ceny nafty by snad mohly být vypočítávány tak, že by se pou-

Mezinárodní přehled

žívala jiná měna než dolar, nebo několik měn, nebo kombinace měn spolu s takzvanými "právy čerpání" u světových banky; uplatnit by se mohl případně i systém, v němž by cena nafty byla svázána s košíkem různých druhů zboží, jejichž ceny by obraceřely inflaci v západních průmyslových zemích. Ministři členských zemí organizace projednali všechny možnosti, ale zřejmě nenašli zatím obecně přijatelnou alternativu k dolaru; postoupili totiž celou záležitost hospodářské komisi, která se sejde prvního dubna ve Vídni, aby prozkoumala tuto otázku a podala zprávu a doporučení příští konferenci organizace.

Zdá se, že se členské země nechtějí rozloučit s dolarem, tradiční jednotkou cenové tvorby, ale dříve či později se budou muset rozhodnout, co podniknout v této věci, bude-li kurs dolaru dále klesat. Ministři se usnesli, aby Organizace dovolila Spojeným arabským emirátům na Perském zálivu snížit cenu lehké ropy. Předtím totiž západní a japonské petrolejářské společnosti omezily své nákupy v těchto miniaturních státech. Dobrou zprávou pro spotřebitelské země a zároveň náznak, jak členové Organizace nebyli s to dospět na vídeňském zasedání k rozhodnutí o úpravě cen, představuje prohlášení zmíněného iránského ministra Amuzegara, že se na devíti-

měsíčním zmrazení cen, vyhlášeném v prosinci loňského roku, nic nemění.

Ministři zahraničí, financí a energetiky třinácti členských států této organizace zahájili tedy v Alžiru porady o tom, jak udržet ceny nafty v době klesající poptávky. Značný pokles poptávky po naftě ve světě je třeba vysvětlit ústupem konjunktury, mírnou zimou a úspornými opatřeními, přijatými v mnoha zemích vzhledem k vysokým cenám této suroviny. Činitelé Organizace prohlásili, že se jeden z jejich nejvlivnějších členů, saúdsko-arabský král Fejzal nehodlá účastnit alžírské konference na nejvyšší úrovni vzhledem k tomu, že do Saúdské Arábie přijede na oficiální návštěvu italský prezident Giovanni Leone. Ale vídeňský list Kurier napsal, že se král Fejzal rozhodl bojkotovat první konferenci hlav států Organizace zemí vyvážejících naftu na znamení protestu proti tomu, že kartel odmítl snížit ceny.

ČTVRTSTOLETÍ ČANKAJŠKOVA THAJWANU

Před dvaceti pěti lety se ujal vlády na Thajwanu prezident Čínské národní republiky Čankajšek. Výročí však proběhlo bez okázalých oslav. Čankajšek, kterému jde na osmdesátý osmý rok, churaví a téměř už tři roky se neobjevil na veřejnosti. Generalissimus byl zvolen prezidentem Číny v roce 1948, když byl ještě na čínské pevnině. Devět měsíců nato oznámil, že odstoupí, aby usnadnil mírové rozhovory mezi Kuomintangem a komunisty. Ale jednání o koaliční vládu skončila nezdarem a komunisté uchvátili vládu nad celou čínskou pevninou. Po příchodu na Thajwan jako vůdce Kuomintangu Čankajšek řekl dvěma milionům uprchlíků z pevniny, že pokládá za svou povinnost přivést je jednoho dne zpět na čínskou pevninu. Ale tehdejší americký prezident Harry Truman zmařil Čankajškovy naděje na brzký návrat, když prohlásil, že Spojené státy nepomohou nacionalistům, zahájili útok na pevninu. Za korejské války však Washington ujistil Čankajškovu vládu, že bude bránit Thajvan proti komunistům. Spojené státy, které prakticky odepsaly Kuomintang, když čínskou pevninu obsadila Mao C Tungova vojska, postavily se znovu plně za Thajwan a začaly mu poskytovat rozsáhlou pomoc.

V posledních letech však Thajwan utrpěl vážné politické nezdary, když Washington začal měnit svou politiku vůči Peking. První úder byl zasazen Thajwanu v červenci roku 71, když tehdejší

americký prezident Richard Nixon oznámil, že pojedí do Pekingu. Brzy potom vyloučily Spojené národy v New Yorku Čínskou národní republiku — její křeslo zaujal Peking. Politické postavení Thajwanu se ještě zhoršilo, když v komuniké, vydaném v únoru roku 72 na závěr Nixonovy návštěvy v Čínské lidové republice, prezident Spojených států uznal, že Thajwan je částí Číny a vyhlásil za konečný cíl úplný odepis amerických ozbrojených sil z ostrova.

Ale osobní postavení presidenta Čankajška je dnes přes všechna tato zklamání silnější než předtím. Národní Číňané ho uctívají jako otce národa a i domorodí Thajvanci, z nichž mnohým není vláda nacionalistů z pevniny příliš po chuti, respektují presidenta jako muže, který se mimořádně zasloužil o hospodářský rozkvet ostrova. Vláda ve Thajpeh doufá, že tento rozmach jí pomůže k mezinárodní rehabilitaci. Thajwan má nyní vyšší národní důchod na hlavu a vyšší hospodářský růst než ostatní země asijsko-tichomořské oblasti s výjimkou Japonska. Thajwan má jen šestnáct milionů obyvatel, ale je na nejlepší cestě předstihnout téměř padesátkrát lidnatější Čínu v mezinárodním obchodu. Loni dosáhl celkový obrát jeho zahraničního obchodu dvanácti miliard šestisetdvaceti milionů dolarů. Thajwan obchoduje se stovícti zeměmi, ale diplomatické styky má jen asi se třiceti státy.

Jak dlouho zůstane Čankajšek ještě prezidentem, závisí zcela na jeho zdravotním stavu. Viceprezident Jen řekl nedávno zahraničním návštěvníkům, že se prezident plně zotavil ze zápalu plic, ale že na příkaz lékařů pokračuje v rekonvalescenci. Nicméně leccos naznačuje, že se Kuomintang připravuje na den, kdy Čankajšek odejde.

CENOVÝ DIKTÁT

Zvýšené ceny ropy, kterou dodává Sovětský svaz svým spojencům ve východní Evropě, přináší východoněmeckému hospodářství řadu dosud nepoznaných problémů. Východní Německo nemá žádné černé uhlí a nakupovalo v uplynulých letech devadesát procent veškeré ropy v Moskvě. Až do nedávna platil východní Berlín za tuto ropu 16 rublů za tunu. Nyní žádá Moskva 38 rublů za tunu a navíc je ochotna nadále pokrývat dosavadní východoněmeckou spotřebu pouze z 80 procent. Pokud východoněmecké hospodářství nešetří oněch dvacet procent, které chybí, a to považují odborníci za nemožné už proto, že Honeckerův režim v posledních letech kladl až chorobný důraz na další průmyslový růst, bude mu-

set východní Berlín nakupovat ropu jinde. V úvahu přicházejí pouze arabské státy, které žádají ještě vyšší ceny a obchodují na dolarové základně. Západoněmecký týdeník Spiegel cituje v této souvislosti jednoho východoněmeckého ekonoma — který řekl: Arabové po nás chtějí také průmyslové výrobky a zařízení. Tam, kde ještě před půl druhého rokem stačila jedna továrna, chtějí za totéž množství ropy hned tři. A naše hospodářství je při tom vytíženo do posledního šeniku.

Nová situace na energetickém trhu ovšem nemůže omluvit ještě další potíže, s nimiž zápoch východní Berlín. Už řadu let jen s vypětím sil východoněmečtí stavbaři zachraňují situaci, aby byl etážeristický Honeckerův plán bytové výstavby alespoň splněn. Zedníci a technici pracují v sobotu a neděle a dělají přesčas. Východoněmecký režim slíbil každému občanu Německé demokratické republiky do roku 1990 moderní byt. Při tom plánovací komise stanovily předeem, kolik má stát jeden čtverečný metr. Bytová jednotka byla předloni vykalikulována na 52 600 marek. Loni však pouze ve stavebním kombinátu v Magdeburku vzrostly vedlejší výdaje na odstraňování chyb výrobců dodávaných vedlejšími závody o 380%. Také v zemědělství museli řešit úzké profily. Družstva moderními metodami vykrmila rychleji jatečný dobytek; teprve dodatečně se však zjistilo, že nebyla postavena jatka s dostatečnými kapacitami. Družstevníci museli dobytek vykrmovat dále a výdaje na výkup krmiva pro prasata pohltily vypočítané premie za dobrou práci.

Hodně Honeckerův režim v posledních letech sázel na vnitroněmecký obchod a výměnu zboží. Německá demokratická republika též nesmírně ze skutečnosti, že ji ostatní partneri Bonnu v Evropském společenství nepovažují za cizinu, nýbrž za součást jednoho Německa. V tomto obchodu se východní Berlín zadlužil — minus vystoupilo v roce 1973 na 2,9 miliard devísových marek. Nyní musí východoněmecké hospodářství produkovat vzhledem k rostoucím cenám na Západě ještě víc a pokud možno také kvalitnějšího zboží. Vzhledem k hospodářským potížím západního Německa nemůže východní Berlín počítat s dalšími úlevami.

KURDSKÉ REBELIE

Ve svém boji o samostatnost máni teď iráčtí Kurdové taktiku. Spoléhali se dlouho na pomoc z Iránu. Protože čekali marně, opouštějí, jak prohlásil nedávno jeden z kurdských vůdců, formu regulárního boje a napříště budou proti irácké vládě bojovat taktikou partyzánských guerill.

Nechte Vaše peníze pracovat pro Vás!

Zvýšili jsme úroky a platíme nyní:

7.75% přinese 8.17%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 1.000.00 zaručené na šest roků

6.75% přinese 7.08%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na tři roky

6.50% přinese 6.81%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na 2 roky

5.25% přinese 5.47%

na vkladní knížky

v jakémkoliv obnose od \$ 5.00 výše.

Úroky na vkladní Certifikáty počítáme a vyplatíme čtvrtletně, úroky na vkladní knížky počítáme a vyplácíme též čtvrtletně.

Peníze jsou zaručené pro každého až do \$40.000.00 vládní pojišťovnou *Federal Savings and Loan Insurance Corporation ve Washingtoně*.

Uložte si peníze u nás porostou Vám velmi rychle.

FOURTH FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1355 FIRST AVENUE, NEW YORK N.Y. 10021

aneb

2636 CENTRAL PARK AVE.,
Central Shopping Plaza, Yonkers, New York 10710

and

590 EAST 187 STREET
Bronx, New York 10458

Pavkovy trampoty

Dle Hans-Petera Riese a Zahradníka-Brodského
připravil JAN BENEŠ

(Psáno pro Americké Listy a Frankfurter
Allgemeine Zeitung).

V červnu roku 1947 se konal v kulturním středisku při Britské informační službě v Praze (Přikopy, dnes prodejna Pofis) vzpomínkový večer k třetímu výročí Invaze. Své melodramatické dílko nazvané rovněž Invaze, tam přednesl muž tehdy devatenáctiletý uvedený jako Paul Kohout.

Díky Vítěznému únoru 1948 ho ale Invaze již více neinspirovala. Také Britskou informační službu v Praze stihla ostatně záhy zkáza, a z Paula se velice rychle stává Pavka. Bodejt' by ne, stěhuje se totiž do Moskvy jako kulturní přídělnec Gottwaldova Československa. Občas ovšem zajíždí do Prahy, aby se věnoval práci v ČSM, vystoupí rovněž v masce z SSSR (jak hbitě informuje slovem i tiskem týdeník Svět v obrazech) na jakémsi plese. V roce 1950, již dvadvaletý, stává se Pavka šéfredaktorem Dikobrazu. Podivný to časopis, přezdívaný lidem v té době Pod Obraz, kde se to hemží bledězelenými imperialisty a jejich pomahači. Muži v modrácích ovšem tyto skrčenečky vymetají z cesty budování socialismu. Přes povinnosti šéfredaktorské, co proces, to nějaký podařený žertík na stránkách Dikobrazu, věnuje se ovšem Pavka stále ještě poesii:

"Jednou rukou verše píšu, v druhé držím revolver!"

Po letech se kritik oprávněně zeptá, co z toho činí Pavka rukou levou. Ale i bujaré

CHTĚLI BYSTE ZVUKOKNIHU?

Na japonském knižním trhu se objevila zajímavá novinka: fonokniha nebo-li zvukokniha či jinými slovy řečeno: akustická ilustrace tištěného textu. Do každé zatím vydané knihy jsou vloženy malé fólie, silné asi nula celá dvě desetiny milimetru a dlouhé v průměru necelých 10 centimetrů. Na každé fólii je asi 4-a-půl minuty zvuků. Výrobci se zaručují, že životnost těchto fólií je mnohem delší než životnost malých gramodesek, zvaných singlů. K přehrávání těchto fólií je ovšem zapotřebí zvláštního přístroje, který vyvinula společnost JMC. Přístroj se jmenuje librofón. Od gramofonu se liší tím, že se na jeho talíři neotáčí deska, ale že se v něm pohybuje zvukové rameno. Přístroj není ani těžký ani velký. Pohání ho buď baterie nebo elektrický proud. Zdali se tento nový druh zvukoknih přesadí i na světovém knižním trhu, to je ovšem jen zatím ve hvězdách...

veselí na lidovou notečku má místo ve tvorbě představitelů našeho mládí, naši nové, Gottwaldovy mládeže:

Zítřka se bude tančit všude až naše vítězné vlajky rudé, na stožáry světa vyletí!!!

V době kdy Pavka veršuje o hrdinech Pohraniční stráže, kteří tak pěkně odpírávají ošklivé narušitele hranic — terciánskými rýmovánkami, sedí v kriminále básník Kalandra, básník Palivec, básník Kuncíř. V době, kdy Pavka reprezentuje naše mládí je zavražděn básník Kalandra, a výkvět české poesie a kultury, i pokud náhodou nesedí v kriminále, nepublikuje, protože strana vyhradila místo na kulturní frontě Pavkům. Ne jen Pavkům. Později se z nich stane fenomenální pojem tvůrčí impotence zvaný vojenští básníci. V šedesátých letech se tím mání inženýři lidských duší vyrostli na prsou našeho českého ministra Alexeje Čepičky.

Když nám odejde soudruh Stalin do věčných lovišť — básník Pavka Kohout je rozvrácen a marně — bez něj — sledává jistoty našeho života. Což činí až dodnes. Když pramen stalinistické inspirace vyschne, pustí se do her, když vyschne i to, tedy do dramatisací autorů, kteří jsou po smrti a nemohou se už bránit.

Časy se mezitím trochu změnily z Pavky se stane opět Pavel, a věnuje se pokroku v mezích zákona, pronásledován odvěkou kletbou levicového intelektuála, který chce být avantgarda, — ale který chce být zároveň uznáván a bohat (což s pojmem avantgardy jaksi nejde dohromady), který vyrostl díky straně, ale který by rád, aby ho lidé milovali tak jako stranu nemilují, který chce být ozdoben romantickou září revolucionáře a bouřliváka, ale žádá k tomu také pohodlí a bezpečnost preláta. — Jsou to problémy mužů, kteří vám vřele doporučují pít mysliveckou — ale sami pijí Johnie Walker s černou nálepkou, sami prostě nemohou pít nic jiného. Problémy mužů, kteří v Praze na soukromých parties v letech šedesátých nonchalantně prohlašují, že dneska dostanete slušnou konfekeť jediné na Oxford Street v Londýně. Mezitím jaksi mimochodem také rozšiřují (vždy v mezích zákona) "meze svobody."

Když skupina návních mladých autorů kolem časopisu Tvář reaguje na zatčení Šňávkého a Daniela v Moskvě petici ve prospěch zat-

čených, kterou dává kolovat mezi českými autory, Pavel Kohout ji nepodepíše. Prý nemá dost informací. Nepodepíše ji ostatně (bože, už je to deset let), ani nikdo jiný z té party kolem Literárek. Ona by se strana mohla zlobit. Revolucionáři, kteří sledují, na které straně jest chlebiček namazan, jako první úkol revoluce.

Proč celý ten úvod? Jed? Zloba? Spiše se zeptejme: Je to vše pravda? Ano, je to pravda, a celý ten úvod je tedy proto, abychom mohli lépe rozpoznat utrpení, jehož se Pavkovi v Praze dnes dostává. Pan Pavel Kohout má pas, ale musí se ho bát použít, protože by ho třeba čas. Úřady nemusily pustit například. Zřejmě se mu tedy nevede na místě samém tak zle, když tam chce nazpět. Jenže tato tragédie nás jaksi nemůže dost dojmout — žije tam, musí tam žít bez možnosti volby dalších 14.000.000. Pavel Kohout zřejmě ten výběr má. Má výběr, jaký nemají třeba děti ze čtyř až pěti set rodin, které žijí v Československu odloučené od svých rodičů. Od rodičů, kteří žádají možné i nemožné instituce o výjezd svých dětí, ale kterým to čs. úřady, elegantně či neelegantně, z důvodu státního zájmu vydáním pasu neučiní. Absolutně nevinných dětí, kterým bylo v letech 1968 až 1969 rok či dva, a které nemají možnost volby nad jejmími hedvábnými problémy se rozhovořil Hans-Peter Riese.

V nepříliš dávném interviewu se Pavel Kohout postavil nad tím, že jeho žena nemůže jet do Vídně navštívit přítelkyni.

Kolem půldruhého tisíce dětí v Československu vyrůstá bez rodičů a nemůže vidět své rodiče, namnoze je již ani nepamatuje. Míň dětí, nikoli těch, které již mezitím odrostly. Zřejmě thema ne dost exklusivní pro Frankfurter Allgemeine.

Pravděpodobně se s panem Kohoutem nejedná v Praze fair, ale s kým se tam jedná? Jeho problémy mi, tak jak je podal pan Riese (doufám, že se nebude zlobit) připadají velice a velmi hedvábné. Rozhodně lepší český dramatik než je Pavel Kohout pracuje jako pomocný dělník v cukrovaru. Co si rozhodně lepší českých básníků si vzalo život, nebyli to ovšem levicoví intelektuálové, má-li levicový intelektuál jakési nepohodlí, je nutno o tom dát vědět. Ale já marně pátrám nad čím se dojmout, má možnost volby a bojí se jí použít. Koho za to obviní?

Vyplňování bílých míst

V propagandě je přání otcem myšlenky. V "Literárním měsíčníku" jsme si nedávno mohli přečíst v úvodním článku Oldřicha Rafaje: "Rok 1975 bude opět rokem nové naší socialistické tvorby, rokem vzniku nových děl naší socialistické kultury, která bude pokračovat v náročnému úsilí uskutečňovat socialistický humanismus a kulturu jako tvořivou součásti rozvojujícího zápasu současné epochy, velkého třídního boje mezi kapitalismem a socialismem."

Potud Oldřich Rafaj. Skutečnost je méně vzletná než úvodníky. Pro nedostatek vhodných literárních předloh byl v posledních dvaceti letech už po třetí zfilmován nevýznamný divčí román Marie Majerové "Robinsonka". Jiným příkladem je dokončovaný film Vojtěcha Trapla "Tobě hrana zvonit nebude". Protože nejsou vhodné literární předlohy a protože zejména nejsou hod-

objevilo už roku 1968. Vedle této papírové hory 73 tisíc výtisků a k tomu ještě v 19. vydání, vypadá soudobá tvorba jako úplný oukropek. Na dalších místech našeho imaginárního žebříčku bestsellerů by zase nebyli členové dnešního úředního Svazu českých spisovatelů, ale Alexandre Dumas, Jules Verne, z domácích Karel Čapek a Vítězslav Nezval. Nezvalovy knihy básní vyšly ostatně už v celkovém nákladu více než jednoho milionu výtisků. Zajistě ne proto, že by český čtenář nemohl žít bez Nezvalových básní na Lenina, nebo dokonce na Martu Gottwaldovou.

Jaroslav Dresler

NEMOCNÝ MAO

Západní tiskové agentury Agence France Presse a Reuter zaznamenaly nové spekulace o Mao Ce-tungově špatném zdravotním stavu. Ke spekulacím zavdaly podnět oficiální zprávy, že nepřijal dva prominentní hosty, kteří v poslední době Peking navštívili. Byl to vůdce hnutí pro nezávislost Mozambiku Samora Machel a ministerský předseda Konga Henri Lopes. Mao se sice neobjevuje na veřejnosti už od května roku 1971, ale politicky významné návštěvníky přesto přijímal. Sešel se například s americkými zahraničním ministrem Henry Kissingerem, s britským premiérem Edwardem Heathem a nedávno se západoněmeckým opozičním politikem Franz-Josefem Strausssem. V posledních devíti měsících přijímal zahraniční hosty na venkově, aniž bylo sdělováno kde. Podle neoficiálních zpráv se Mao dočasně zdržoval v pobřežním lázeňském místě Peitailho, ale později přesídlil dále na jih, buďto do blízkosti svého rodiště v provincii Hunanu, nebo do okolí Šanghaje. Za zmínku stojí, že čínský vůdce se letos v lednu nezúčastnil ani zasedání ústředního výboru strany, ani všelidového čínského shromáždění.

notné literární práce ze současnosti, byla tato bezvýznamná hra o událostech roku 1968 zpracována už čtyřikrát: jako hra rozhlasová, pak televizní, pak divadelní a nyní jako film. Připomíná to tak zvané romány Antonína Zápotockého, které se musely rovněž dávat ve všech sdělovacích prostředcích — aby se vyplnila bílá místa. Škoda, že se v Československu neuveřejňuje žebříček bestsellerů, to je nejprodávanejších a nejčtenějších knih z oboru beletrie a literatury faktu. Za loňský rok by na jednom z nejpřednějších míst bylo už 19. vydání humoristického románu Ignáta Herrmanna "Otec Kondelík a ženich Vejvara", ságy rodu pražských maloměstáků, který vyšel v nákladu 73 tisíc výtisků, ačkoli podobné masové vydání se

SLOVAK GYMNASTIC UNION

SOKOL

of the United States of America

THE FIRST SLOVAK SOKOL SOCIETY in the U. S. A.
OFFERS YOU:

- MANY FRATERNAL BENEFITS
- COMPLETE LIFE AND ENDOWMENT INSURANCE
- MORTGAGE PROTECTION INSURANCE
- SUMMER PHYSICAL FITNESS CAMPS
- RECREATIONAL ACTIVITIES IN OUR HALLS

DON'T WAIT — JOIN NOW!
WE ARE HERE WHEN NEEDED

276 Prospect Street, East Orange, N. J. 07017

(Area Code 201) 676-0280

ANDREW VENGLARCHIK, JR.
President

JOHN SOPOCI
Secretary

SPORT

Zápasy 19. kola I. fotbalové ligy: Slavia-Bohemians 2:1, Košice-Nitra 5:1, Dukla-Plzeň 1:0, Zbrojovka-Sparta 2:1, Inter-Jablonec 3:1, Tmava-Ostrava 3:2, Teplice-Slovan 1:1.

Tabulka:

1. Sn Bratislava	19 25
2. Zbroj. Brno	19 24
3. SU Teplice	19 22
4. VSS Košice	19 21
5. Inter Bratislava	19 21
6. Sp. Tmava	19 21
7. Bohemians	19 20
8. Baník Ostrava	19 20
9. Dukla Praha	19 18
10. TŽ Třinec	19 18
11. Slavia IPS	19 17
12. Sparta	19 16
13. LIAZ Jablonec	19 16
14. Škoda Plzeň	19 15
15. AC Nitra	19 15

Byla zahájena jarní část II. fotbalové ligy. Výsledky 16. kola: Pardubice-Banská Bystrica 1:1, Trenčín-Vitkovice 1:1, Lok. Košice-Vlašim 2:1, Liberec-Kys. N. Mesto 2:1, Pov. Bystrica-Hradec 1:0, VSŽ Košice-Kladno 2:0, Martin-Prošov 2:1, Prievidza-Bardejov 1:1.

Pramen-Orenburg

Orenburská trasa v SSSR je úsek staveniště dálkového plynovodu, který má na starosti Československo. Bude tam po řadu měsíců, snad let, žít a pracovat několik tisíc československých dělníků a techniků. O jejich zásobování bude pečovat nové zřízený podnik Pramen-Orenburg. Zřídí na orenburském úseku devět středisek služeb pro čs. pracovníky. Většinu potravin chce kupovat na místě — to jest přímo v SSSR. Tam ovšem zásobování není nejlepší — zrovna v Orenburských stepích nikdy dobrým systémem nevynikalo. Je jisté, že československý potravinářský podnik Pramen-Orenburg bude mít víc než tisíc starostí.

Současnou přestávku v nejvyšší hokejové soutěži vyplňuje turnaj o Pohár osvobození. s těmito výsledky druhého a třetího kola: Košice-Plzeň 1:6, Kladno-Sparta Praha 0:5, Vítkovice-Košice 2:3, Litvínov-Dukla Jihlava 0:6, Pardubice-Čes. Budějovice 2:1, ZKL Brno-Slovan Bratislava 1:6, Vítkovice-Plzeň 4:5. Turnaj se netěší velkému zájmu obecnosti. Návštěvy na jednotlivá utkání se dosud pohybovaly mezi 200-300 diváky.

Jednu zlatou a jednu stříbrnou medaili získali čs. reprezentanti na halových mistrovstvích Evropy v lehké atletice v Katovicích (Polsko). Titul mistra Evropy vybojoval Vladimír Malý ve skoku do výšky, výkonem 221 cm. Nedařilo se světové rekordmance ve vrhu koule Heleně Fibingerové, která podlehla Adamové z Vých. Německa. Vítězný výkon Adamové byl 20,05 metru — kdežto Fibingerové 19,94 m stačil na druhé místo. Na světovém šampionátu v krasobruslení a tancích na ledě v Colorado Springs se čs. reprezentantům příliš nedařilo. Nejúspěšnější se umístila dvojice Peštová-Pokorný, která v taneční soutěži obsadila 10. místo. Zvítězil sovětský pár Moisejevová-Miněnkov před americkou dvojicí O'Connorová-Mills. V soutěži mužů získal Pazdírek 11. a Pechar 17. místo. Titul vybojoval Volkov (SSSR). První místo v soutěži žen obsadila Holandánka de Leeuwová, žijící v USA, před Američankou Hamilovou. Čs. závodnice L. Dráhová se umístila na 11. a Knapová na 18. místě. Soutěž sportovních dvojic, kterou ČSSR neobsadila, vyhrál sovětský pár Rodninová-Zajcev.

—pza—

Tramvaje pro Bukurešť

V hlavním městě Rumunska začaly v těchto dnech jezdit první tramvaje československé výroby. Obyvatelé Bukurešti oceňují hlavně jejich nehlukný chod, vyšší rychlost a modernější vzhled v porovnání s dosud používanými typy. Celkově uvede dvacet československých mechaniků do plného provozu letos 130 tramvají v Bukurešti a dalších 40 v městech Galac a Arab.

JOSEF MARTÍNEK

nezničitelný šestaosmdesátník

V časopise *Minutes* napsal před časem šéfredaktor Bill Chambers o Josefu Martínkovi toto: "Hrál významnou roli v americkém dělnickém hnutí; založil a byl předsedou velkého spotřebitelského kooperativu; vybudoval obce — která dosud existují; byl učitelem, novinářem, autorem, redaktorem a básníkem. Patřil k těm, kteří založili Československou republiku. Dřív vlády jeho země ho prohlásily za zrádce . . ."

K tomu můžeme dodat, že Josef Martínek byl aktivním spolupracovníkem Tomáše Garrigue Masaryka, jehož doprovázel v roce 1917 do Petrohradu. Že je po léta vedoucím redaktorem *Amerických Listů*. Že je jejich naprosto nezničitelný stálý přispěvatel. Že nepomýšlí na odpočinek, ačkoliv bez stálého styku se skutečností a bez činnosti v krajan-ských organizacích není pro něho život. Že jsme mu za toto všechno vděční . . .

Dodáme ještě, že Josef Martínek je také pozorný a pečlivý kronikář československých událostí. Z této jeho

činnosti vznikla neobyčejně velká *Universum Solent* — knedlíková — blication, fac. A chcete vědět, na se máte těšit, tady jsou bližší době vyjde v naklada- z té knížky ukázky.

Z cyklu Vladimírského

Na československém velvyslanectví ve Washingtonu říkalo se po válce "U Vladimíra." Fo Vladimíra Hrubanovi stal se vyslancem Vladimír Outrata, po něm pak Vladimír Procházka a často tam spával i ministr Vladimír Clementis. Hruban to měl ze všech Vladimírů nejlepši: zemřel v pokoji v Americe. Clementis to měl nejhorši. Nejdříve bylo oznámeno, že byl náhle povolán do Prahy, kde hrozil proces se Slánským. Byl pryč sic varován, že i jemu hrozí nebezpečí, ale — věře snad — vydal se dle rozkazu. Brzo po jeho návratu domů přišla zpráva, že z Prahy zmizel a snaží se asi najít útulek v Jugoslávii. A tak jsme si říkali:

V nemilosti Hradu
smutně hladí bradu
a tuše zradu, zradu,
mít k Bělehradu.

Netrvalo však dlouho a nová zpráva lidasila, že byl na úřku dopaden a v předtuše zlého konce jsme si říkali:

Není v Bělehradu,
nehladí si bradu,
v base smutně sedí
do prázdna zdi hledí.
Copak dá den přišti?
Pochod k popravišti?

Předtucha se, žel, splnila. Clementis z čelných komunistů nejsympatičtější — už proto, že se dovedl opřít Sovětům při jejich vpádu do Finska — byl s deseti jinými svými soudruhy popraven. Ale po pravdě na-šem odesu nad justiční vraždou nebylo, než resignovaně poznamenan:

Chvilku postůj, polituj,
pak soucit zbal:
Zapsali se čertu
a čert je vzal!

H & S PORK STORE

(PŘEDTÍM B. HRDINA)

PRVOTŘÍDNÍ párky, debrecínky salámy, klobásy, domácí salámy, paprikovaná slanina, tlačěnka a jiné masové výrobky. — Nezapomeňte ochutnat naše znamenité domácí uzené, jakož i vařené šunky. Chutné jatérničky a jelička každý den čerstvé. Naše specialita: moravské (cikánské) uzené. Výsek čerstvého mladého vepřového, hovězího, telecího, jehněčího a vařkéru druhy drůbeže.

JOSEF SUDA, majitel

35-10 DITMARS BLVD., ASTORIA, NEW YORK
(mezi 35. a 36. ulicí) Telefon AS 8-8468

FRANK HOLECEK'S

Czechoslovak Praha Restaurant and Bar
1358 FIRST AVENUE, CORNER 73rd STREET — NEW YORK

Nejmodernější zařízená a vším pohodlím vybavená restaurace. • Nejmodernější československá kuchyně včetně všech pražských specialit: pečená husa a kachna, vepřová pečená, savičková a zaje na smetaně a celá řada dalších specialit. • Importovaný plzeňský prazdroj na čepu. Zvláštní místnost pro soukromé spol. u příležitosti svateb, pokřtů atd. Bar otevřen od 11 dop. do 4 ráno. Restaurace otevřena od 12 dop. do 11 hod. noční každý den. "Special Luncheons" 12 Noon — 4 P. M. Monday to Saturday. • O rezervaci volejte: YU 8-3506 — RH 4-9787

O VDĚČNOSTI

(Dokončení se str. 1)

gandy, ale sdílely jej v celku i masy řadových vojáků. Fašistická destrukce lidských práv a svobod, k nimž se civilizovaná část lidstva nepropracovala od dob osvícenství, nebyla nikdy tak důsledná, brutální a agresivní — a nikdy neohrožovala v takové míře jednotlivce. Počít, že se ho to osobně týká, a že jde o jeho nejvládnější věci, musí mít nejen člověk, jemuž zapálili střechu nad hlavou a umučili rodinu, ale

i ten, kdo pocítil zděšení z takového překračování mezí. Pohřbchu za druhé světové války nebylo všeobecně alternativou krajního zla nesporné dobro a všem vojenským protivníkům fašismu nešlo o nastolení protikladného systému, tedy o humanitní demokracii.

Nebot' druhá světová válka nebyla pouze střetnutí dvou morálně i politicky protikladných systémů, ale i srážka dvou totalitářství. Ani vítězství tedy nepatřilo výhradně zásadním odpůrcům fašistické diktatury, ale zároveň — a to politicky velmi významným způsobem — i diktátorskému totalitářství jiného ražení. Je psychologicky příznačné a patří k logice věci, že právě tento centralistický totalitářismus — protidemokratický, teroristický a imperiálnístický Sovětský svaz — nejen že nadsadil svou zásluhu na porážce hitlerismu, ale použil toho i jako argumentu, jímž měla být prokázána jeho mravní kvalita. Toto pojetí se mu v uplynulých letech podařilo vnutit občanům v zemích, kde vládne neomezenou mocí.

Přesto skutečně a po duchu pravdivé vítězství ve druhé světové válce patří těm, kteří porazili antidemokratický princip fašismu. Nebylo zpočátku snadné rozeznat, kdo to vlastně je — a mnozí se tu zmýlili ke své osudové škodě. Po třiceti letech lze však už stanovit s jistotou, že to byl ten, komu se podařilo vykonat fašistické myšlení, zrušit totalitářské instituce — a překonat je vyšší a slušnější politickou koncepcí. Kerunním svědkem tohoto opravdového vítězství je dnešní úzkostlivě demokra-

tická a vzorně pluralitní Německá spolková republika: na druhé straně pak nejen Německá demokratická republika, ale — bohužel! — právě i naše země jsou tragickým dokladem toho, že sovětský díl onoho vítězství nebyl nic jiného než územní zisk z okamžité vojenské převahy bez jakýchkoli morálních důsledků.

Proto je také třeba co nejopatrněji zacházet se slovy — jako je "osvobození" a "vděčnost". Třebas i vítězná vojenská akce může pro tu chvíli rozhodnout o životě a smrti mnoha lidí, pravým osvobozením se stává teprve tím, že odstranění natrvalo a zásadně zdroje a příčiny nesvobody a zaručí životu lepší kvalitu. Těžko však vážně a upřímně hovořit o osvobození tam, kde zničení jednoho koncentračního tábora je předejrou, ba dokonce rovnou záminkou k tomu, aby mohl být zřízen jiný koncentrační tábor; kde je jedna skupina lidí podmiňne ochráněna před iracionální perzekucí, ale kde je zároveň jiná skupina lidí nemilosrdně perzekvována na základě jiných, právě tak iracionálních předpokladů; kde násilná moc nad státní suverenitou národa je odňata jednomu samozvanci, aby okamžitě přešla pod jinou samozvanou správu; a kde se — jak víme příliš dobře, než abychom se museli snažit o výčet kompletní — cenzura jednoho typu vymění za cenzuru jiného typu, kde se kultura zreglementuje ne podle těchto, ale podle oněch měřítek, a kde člověk musí — jak se říká — "držet hubu a krok", třebaže se nevykračuje pravou, ale levou... jj

"Zločin" a trest

Jak jsme už psali, Mihajlov, 40letý jugoslávský státní příslušník ruského původu, spisovatel a kritik systému, byl odsouzen k odnětí svobody na sedm let. Soud v Novém Sadu ho uznal vinným "z rozšiřování protistátní propagandy" a zakázal mu také veškerou publikační činnost během čtyř let po propuštění na svobodu. Mihajlovovi advokáti oznámili, že se odvolají proti rozsudku.

Čím se Mihajlov "provinil"? A proč pokládal prezident Tito na zasedání ústředního výboru Svazu komunistů Jugoslávie za nutné, aby Mihajlova osobně napadl, čímž hluboce ovlivnil soudce? Mihajlovovy obtíže s úřady začaly před deseti lety, když po návštěvě v Sovětském svazu vyličil osobní dojmy ze země svých rodičů.

První část jeho publikace "Moskva, léto 1964" uveřejnil bělehradský měsíčník Delo v lednu roku 1965 bez jakéhokoli incidentu; ale začátek druhé části, otištěný v únorovém čísle tohoto časopisu pod záhlavím "Některé myšlenky o koncentračních táborech", vyvolal téměř bezprostřední sovětský protest vzhledem k otevřeným poukazům na sovětské tábory nucených prací. Vzápětí byl časopis Delo zakázán a prezident Tito označil Mihajlova za "reakcionáře" a "protisovětského spisovatele". Mihajlov byl postaven před soud a odsouzen k podmínečnému trestu odnětí svobody

na devět měsíců. Ironické bylo, že Mihajlov ve svém popisu stalinských táborů nucených prací ve skutečnosti jen opakoval některé výroky presidenta Tita samého o "terorismu v Sovětském svazu". Na dalším přelíčení v září roku 1966 v souvislosti s články, které uveřejnil na západě, Mihajlov prohlásil, že se "velká většina jugoslávských občanů netěší takovým politickým a společenským právům, jaká mají američtí černochi". Za to si musel odpykat rok ve vězení.

V dubnu roku 67 byl Mihajlov v novém přelíčení odsouzen k odnětí svobody na čtyři a půl roku. Na svobodu byl propuštěn v roce 70 krátce předtím, než mu vypršel trest. Pas mu byl odňat. V posledních letech Mihajlov opětovně žádal, aby mu bylo dovoleno vycestovat z Jugoslávie. Za několik článků, které uveřejnil mezitím v západním tisku, byl teď poslán na sedm let do vězení. Mihajlov v nich kritizoval presidenta Tita za to, že uvažil přísnou stranickou a policejní kontrolu a přirovnal Titův kult osobnosti k někdejšímu Stalnovu kultu v Sovětském svazu. Mihajlov rovněž žádal, aby byl v Jugoslávii zaveden systém několika politických stran. Milovan Đilas o něm napsal nedávno toto: "Mihajlov je demokratický socialista. Ne- ní etitel kapitalismu ani spotřební společnosti, ale lidských práv a plného duchovního rozvoje".

ŠPINA NA SOLŽENICYNĚ

Sovětská vláda zosílila kampaň proti spisovateli Alexandru Solženicynovi. Aby ho co nejvíce zdiskreditovala, připravuje dva filmy, jejichž hlavní částí jsou rozhovory s lidmi, kteří Solženicyna osobně poznali. Filmy jsou určeny hlavně pro západní veřejnost. Jeden bude publikován pod titulem: Dovětek k sousořoví Gulag, druhý pod názvem: Punc antisemitismu. Solženicyn v nich bude vykreslen jako náboženský pokrytec, který se oženil s nevlastní dcerou, jako vězeňský donašeč, jako antisemita, panslavistický nacionalista a obdivovatel bývalých carů.

Nejdelší cesta

v historii žs. dopravy byla v minulých dnech do Teheránu. Trvala devět dní. Autobus vzl tvůrčí štáb režiséra Jaroslava Friše z pražského Ati Centra, který tam připravil filmový a fotografický materiál pro muzeum "Šestý Bahman" a pro muzeum "Mramorový palác".

ČESKOSLOVENSKÉ SPOLKY V AMERICE, NEJSTARŠÍ BRATRSKÁ PODPURNÁ JEDNOTA VE SPOJENÝCH STÁTECH, ZVE VŠECHNY KRAJANY A JEJICH PŘÁTELE, ABY VSTOUPILI DO JEJICH ŘAD A TÍM ZABEZPEČILI BUDOUCNOST SVÝCH DRAHÝCH.

Č. S. A. POSKYTUJE SVÝM ČLENŮM NÁSLEDUJÍCÍ VÝHODNÁ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ:

• Doživotní	• Family Income Plan
• Doživotní zaplacené ve stáří 50 let	• Prefer i Risk, Whole Life
• Doživotní zaplacené ve stáří 65 let	• Estate Security Plan
• 9 plánů nadačního pojištění	• Úrazové pojištění
• Retirement Plan	• Dvojnasobné pojištění — zproštění poplatků
• Mortgage Redemption Plan	• níže poplatky za pojištění pro ženy

PODROBNÉ INFORMACE OCHOTNĚ SDĚLÍ

Rudolf Pešek, 145 87 7th Ave. Westwood, N. Y. 11357, (212) 767-9746
 Frank Vozeh, 18 John St. Little Ferry, N. J. 07643, (201) 641-9016
 George Pospisil, 21 West End Ave., Westwood, N. J. — 07675 (201) 661-6511

CZECHOSLOVAK SOCIETY OF AMERICA

2701 South Harlem Avenue, Berwyn, Illinois 60402

OD ROKU 1854 CHRÁNÍ VAŠE RODINY

ČEŠI A SLOVÁCI V NSR

Podle posledních statistických výkazů žilo k 30. září 1973 v Německé spolkové republice 27.451 Čechů a Slováků (osoby, kterým jako cizincům byl přiznán asyl nebo pobyt). Rok před sovětskou okupací jich bylo např. 9.200. Nejpočetnější je zastoupena věková skupina 25 až 30 let a svobodní činí z tohoto počtu 41,9%. Nejvíce sňatků mezi občany české nebo slovenské národnosti za období let 1960-1972 bylo uzavřeno v roce 1970, celkem 245. Za manželky byly nejvíce žádány čs. ženy v roce 1969, kdy se provdaly za 365 Němců, zato čs. manželé nejsou u Němců tak hledáni.

Největší počet sňatku byl v roce 1971, celkem 142 sňatků. Nejvíce dětí se českým a slovenským emigrantům narodilo za stejné období 1960-1972 v roce 1970 — v počtu 259 dětí. Německé matky a českému otci, nejvíce pak v roce 1972 — 77 dětí, německému otci a čs. matce také v roce 1972 v převyšujícím počtu 169 dětí. Nejvíce čs. emigrantů přišlo do Západního Německa v roce 1969 — celkem 33.348 osob, následuje rok 1968 s 21.649. Řada jich pak dále emigrovala ne-

bo se vrátila (rok 1969 je udán celkovým počtem 13.033 osob). 300 mladých Čechů nebo Slováků studovalo v roce 1970 na německých základních školách a gymnasiích. Na odborných školách v roce 1971 jich bylo 171, z toho 67 dívek, na univerzitách v zimním semestru 1971/72 362 studentů včetně 173 žen, na technických univerzitách celkem 140. Nejvíce byly studovány humanitní vědy a cizí jazyky, následuje všeobecná medicína, z technických věd pak inženýrství, elektrotechnika, strojírenství a stavebnictví. Rok 1974 není ještě statisticky zpracován.

—vah—

Bedřich Smetana a výtvarné umění

je název výstavy, která byla otevřena ve výstavní síni Masné krámy v Plzni u příležitosti skladatelova 150. výročí narození a 90. výročí jeho smrti. Na 200 obrazů, kreseb, grafik, dokumentačních materiálů a medailí připomíná souvislost díla Bedřicha Smetany s výtvarnými hodnotami českého malířství a sochařství.

Gangster naší doby

V noci na středu 6. března si obyvatelé Německé spolkové republiky oddechli. Skončila sedmidenní historie plná napětí a nervosity. Zbyla jen hořká příchut' bezmecnosti a vědomí, že něco podobného nebylo poprvé a může se každým dnem znovu opakovat. Ve čtvrtek 27. února přepadli tři výborně sehraní teristé — mezi nimi jedna žena — auto předse-
 sedy opoziční křesťansko-demokratické unie CDU v Západním Berlíně Petra Lorenze. Pře-
 pad se udál dopoledne v západoberlinské čtvrti Zehlendorf. Lorenzův řidič byl omráčen, když předtím jim nákladní vůz zatavil cestu a Lorenz sám násilím dovržen do jiného vozu. Zde byl omámen jednou nebo dvěma injekcemi a po krátké jízdě přeložen do zavazadlového prostoru dalšího auta a ještě jednou do nákladního. Poté jej únosci dopravili do sklepa nějakého domu a zde byl uvězněn. Po celou dobu únosu byl spoután a na hlavě měl kapuci. Téměř sedm dní byl držen za neustálého dozoru ve sklepní cele o rozměru 3x2 metry. Následujícího dne, v pátek došel na tiskovou agenturu DPA spěšný dopis od únosců. Žádající ultimativní propuštění šesti vězňů, odsouzených v Německu za násilné demonstrace, poškození budov, výbušninové atentáty, přepady a těžké loupeže, střelbu na policisty a útěk z vězení k trestům v rozsahu od šesti do 12. let. Někteří z nich byli dosud ve vyšetřovací vazbě. Dopis byl podepsán "Hnutí 2. června" a označen symbolem pěticípé hvězdy se samopalem. Název hnutí, pojmenované podle dne zastřelení studenta Ohnesorga při demonstraci proti návštěvě perského šacha v roce 1967 v západním Berlíně policistou Kurrasem, vešlo prvně ve známost 1. června 1974, kdy po explozi výbušnin vyhořel byt a ve skutečnosti muniční sklad v Berlíně, který předtím opu-
 stila bývalá učitelka Angela Luther (34 let), hledaná pro přepad banky od r. 1971. Angela Luther spolu s Rolfem Reindersem (26 let, hledán od r. 1969) patří k hlavám tohoto nebezpečného hnutí, vynikajícího nevidanou brutalitou a likvidujícího — podle vzoru mafie — i svého bývalého člena, jenž proti nim vypovídal u soudu.
 Kromě propuštění šesti vězňů, vybrané z nejrušnějších politických směrů, mezi nimi je dokonce i obvyklý bankovní lupič a vyplacení 20 tisíc marek každému, žádají pro ně přistavení letadla, propuštění dalších demonstrantů a doprovod osobnosti veřejného života — bývalého berlinského starosty pastora Albertze jako záruky. Nezapomínají využít každé maličkosti, aby všechny

jejich požadavky a akce měly zaslouženou publicitu. Nastávají horečnaté dny, celodenní a noční zasedání krízového štábu. Únosci posílají postupně dvě fotografie zajatého.
 Od úterý pak stojí únosci k dispozici připravený Boeing 707 a plní se všechny jejich podmínky. V pondělí startuje letadlo s pěti vězni a s neznámým cílem. Šestý, bývalý právník a marxistický přívrženec Horst Mahler (38 let), odsouzený na 12 let, odmítá. Cíl letu se dovídá posádka letadla, hlásící se k letu dobrovolně až ve vzduchu (jaké dobré kontakty musí hnutí vlastnit mezi různými vězňami a Berlínem?). Po Adis Abebe a desetihodinovém letu přistává letadlo v jediné arabské pro-komunistické zemi, nejhudší z arabských států. Lidové republiky Jemen, jehož chudoba se ještě zvýšila uzavřením Suezského průplavu. Jemen je nejjistější základnou pro arabské teroristy a jejich nejtěsnější kontakty se Sověty a Čínou. S ostatními arabskými státy je proto zneptáčen. Únosová "story" končí propuštěním Lorenze na svobodu — populárním vysazením z auta v berlinském parku. Poslednímu teroristickému aktu polit-gangsterů předcházela řada činů. Obavy spolkové vlády o život Petra Lorenze pramenily z minulého roku, kdy byl 10. listopadu také v západním Berlíně při pokusu o únos zastřelen nejvyšší berlinský soudce Drenkmann. Pachatelé vraždy zůstali nevypátráni. Ale docela vpředu stojí nejznámější skupina Baader-Meinhoff, jejíž členové čekají na soud pod nejpřísnějšími bezpečnostními opatřeními a také nezaslouženou publicitou přes dva roky. Na jejich kontě jsou vraždy 3 policistů, 4 amerických vojáků, bombové atentáty, 17 poraněných a zčásti doživotně zmrzačených zaměstnanců Springerova vydavatelství v Hamburku aj. Baader-Meinhoff neboli "Frakce Rudé armády," jak si říkájí, se školila i v arabských zemích. Od doby jejího zatčení má německá veřejnost postaráno o senzac. Čas od času vyhláší ve vězení hladovky a jeden z jejich příslušníků dal následkem dobrovolného hladování raději přednost smrti. Stěžují si na špatné podmínky ve vězení a na izolaci, dovedou si jako svědka pozvat i francouzského filosofa Sortra, který jim dává za pravdu. Přitom vězeňská cela Andrease Baadera je vybavena vším možným, co jiným vězňům a dokonce dozorcům zůstává odepřeno. Jejich oběti, o kterých se v Německu nemluví, jsou odkázány na sociální podporu. Únosová aféra přišla v zajímavý čas, pouhé tři dny před západoberlinskými volbami.

Výsledek voleb pak také jednoznačně vyzněl pro vládní opozici CDU, jejíž předseda byl právě někde v nebezpečí života. Vládnoucí sociální demokraté se udrželi jen s námaheou, v koalici se svobodnými demokraty. A zde se vyskytá plno zajímavých detailů, které v případě potvrzení by mohly vyvolat podobnou aféru jako Watergate.
 Rudé právo si vědělo hned rady. Označilo únos za "politický trik," připomnělo pohotovost souvislosti se zapálením říšského sněmu, za něž byli vinní komunisté a z toho jasně vyplývající odpovědnost buržoasních stran, jinými slovy: CDU a bavorské Straussovy CSU. Zatímco pražskému režimu by podobná diskreditace CDU/CSU posloužila k dalším útokům, jsou východoněmečtí soudruzi pozoruhodně opatrnější a nejdou tak daleko. Ostatně jen politická strana v úzkých by riskovala podobný čin, ale skutečnost je přesně opačná, v zemských volbách sklízí opozice překvapivé úspěchy. Jsou všechny předpoklady k tvrzení, že terorismus v západním Německu má své kořeny jinde. Je až příliš dobře zorganizovaný a perfektní, s dokonalými úkryty, šifrováním v dopisech, tvrdých pravidlech konspirace a maskováním, rozsáhlou sítí aut, pamatovaním na sebe menší detaily (např., že při únosu budou rozbity Lorenzovy brýle a tím vzeti náhradních z auta), než by se dalo očekávat od hrestky zbrusu nových, věkově mladých teroristů bez předchozích praktických zkušeností. Za tím může stát jediné silná až státní organizace, s dokonalým aparátem, personálem, dlouholetými zkušenostmi, dostatkem peněz a mezinárodního vlivu.
 Je také víc než pochybné, že by izolovaná skupina chtěla únosem právě přilákat jimi nenáviděné CDU/CSU. Můžeme se ptát, proč k podobným akcím nejvíce dochází v západním Berlíně, kam má každý z východního Berlína neomezený přístup? Samozřejmě, se svolením východoněmeckých orgánů. V pátečních německých novinách připomíná jeden čtenář, že právě v době této krize jel dvakrát různými prostředky z východního Berlína do západního sektoru a ani jednou zde nebyl kontrolován. Také marxistická republika jižní Jemen má mnohem lepší styky s východním Berlínem včetně přímých diplomatických zastoupení. A ve východním Berlíně má své zastoupení PLO — Palestinská osvobozovací fronta. Palestinci v čele s lékařem dr. Habšem mají pak těsné styky v Jemenu. A v jižním Jemenu působí řada poradců z východ. Německa včetně nejméně osmdesáti "bezpečnostních" poradců. Dostateč-

ný počet Jemenitů se naproti tomu zvláště školi v NDR.

Ani ujišťování Palestinců, že nechtějí mít s teroristy nic společného nelze brát vážně. Už příliš ujišťovali svět, že potrestají viníky za masakry na civilistech od Mnichova přes Řím až po Tunis, jenže svět nikdy neslyšel o soudech, zato mnozí viděli teroristy popíjet spkojené kávu v arabských městech. Nejnovější podrážděnost východního Německa na největší policejní razii v západním Berlíně od dob války za účasti spojenců a policejních jednotek z celého západního Německa a zprávy z arabských diplomatických kruhů v Bonnu, že bývalé vězeňské pětce bude možná (a snad tajně) poskytnut asyl ve východ. Německu mohou ukazovat na něko-
 ho zcela jiného v pozadí.

Něčím se, dejme tomu, jisté dogmatické skupiny ve východním Německu a v dalších východoevropských zemích raději heslem, čím hůře, tím lépe? Nezmohly si v této podivné únosové akci, jejíž pachatelé jsou tak dokonale ukryti, že ani masová policejní razie nezachytí sebemenší stopu, připravenost a schopnost západoněmecké bezpečnosti a vlády, která totálně zklamala. Nepomohli tím k vytváření nových teroristických skupin, které lze snadno získat pro jejich slepou nenávisť k státu a k celé společnosti pro své cíle? Není např. pro východní Německo lepší jasný nepřítel v čele NSR, s kterým se ostatně hospodářsky vždy dobře vycházelo, ale který zůstane vítaným objektem pro tvrzení o nesmiřitelnosti ideologií? Jisté — můžeme se ptát i opačně, zda nešlo o vyřízení vládní opozice, ale sociální demo-

Otazníky kolem špiona

Poprvé od roku 1962, kdy byl v SSSR odsouzen k smrti plukovník Peňkovskij pro špionáž, uveřejnil sovětský tisk zprávu o tom (na poslední stránce Izvěstij), že jiný sovětský občan, jistý V. G. Kalinin, se dal naverbovat cizí mocností, aby pro ni sbíral informace vojenského charakteru. Izvěstije sdělují, že "soud uznal občana Kalinina vinným se špionáže" a že "vinník byl potrestán po právu." (Sovětský svaz přepouští za špionáž trest smrti). Podrobnosti tisk neudává. Neví se ani, pro koho onen Kalinin pracoval a kdy a kde se nad ním konal soud.

Na paměť dr. Háčka

Věnoval jsem hořkému lékaři a kulturnímu činitele dr. Ivanu Háčkovi položili v Praze-Mo-
 dlanech v den 30. výročí jeho smrti zástupci občanstva z Čadce a Žiliny, za jeho uvědoměly zápas o sociální a kulturní rozvoj Kysúce, kde dr. Háček působil. Dr. Ivan Háček byl synem českého básníka Vítězslava Háčka.

kratě platili na Východě vždy za nebezpečí č. 1. Videňská "Presse" k tomu dodala: "Každá skupina křiklounů je jen tak velká, jakou jí udělají masová média. Politický gangster roku 1975 je na ně zcela odkázán. Bez nich není nic, potřebuje znásobení svých akcí pomocí rotaček a elektroniky. Platí proto, že při podobných skupinách nesou média spoluminu. Když veřejný zločin je hodnocen jako show, je pak někde něco shnilého ve státě a ve společnosti."

—vah—

THE NO-NO WORLD OF SAN SALVADOR

IN THE BEAUTIFUL BAHAMAS!
 NO... Pollution
 NO... Traffic Jams
 NO... Passport Necessary
 NO... Weather Extremes
 NO... Income Taxes

San Salvador's unique list of "NO-NO's" eliminates most of the unfavorable factors present in many land purchase opportunities.

San Salvador's unusual advantages present an investment climate equal to its incredible physical climate which is enviable to anyone who does not live there.

COLUMBUS LANDINGS
 AD 2406 b

Obtain HUD property report from developer and read it before signing anything. HUD neither approves the merits of the offering nor the value, if any, of the property.

NO... Capital Gains Tax
 NO... Real Estate Taxes
 NO... Inheritance Tax
 NO... Money Exchange Problems

Just one more "NO-NO" NO obligation to you to get facts about this land purchase opportunity. NO! NO! Don't Wait... MAIL the coupon NOW!

DANCO International
 767 Houston Mill
 Road, N. E. 3
 Atlanta, Georgia 30329

Name _____

Address _____

City _____ State _____

Phone _____ Zip _____